

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY

z dnia 19 sierpnia 2002 r.

w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego.

(Dz. U. z dnia 30 sierpnia 2002 r.)

Na podstawie [art. 32a](#) ust. 4 i [art. 22](#) ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 362 i Nr 113, poz. 984) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, stanowiącej [załącznik](#) do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 63, poz. 571), stanowiące załączniki do rozporządzenia:

- 1) muzyk (symbol cyfrowy 347[04]) - załącznik nr 1;
- 2) aktor scen muzycznych (symbol cyfrowy 347[02]) - załącznik nr 2;
- 3) plastyk (symbol cyfrowy 347[07]) - załącznik nr 3;
- 4) tancerz (symbol cyfrowy 347[08]) - załącznik nr 4;
- 5) aktor cyrkowy (symbol cyfrowy 347[01]) - załącznik nr 5;
- 6) animator kultury (symbol cyfrowy 347[03]) - załącznik nr 6;
- 7) bibliotekarz (symbol cyfrowy 414[01]) - załącznik nr 7.

§ 2. W szkołach artystycznych w zakresie kształcenia ogólnego stosuje się podstawy programowe określone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE MUZYK

Opis zawodu

Kształcenie w zawodzie muzyk obejmuje dwa etapy edukacyjne, czyli okresy kształcenia o wyróżnionych celach, stanowiących całość dydaktyczną:

A. pierwszy etap edukacyjny obejmuje kształcenie w szkole muzycznej I stopnia lub ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia,

B. drugi etap edukacyjny obejmuje kształcenie w szkole muzycznej II stopnia lub ogólnokształcącej szkole muzycznej II stopnia, w specjalnościach:

I. Instrumentalista,

- II. Wokalista,
- III. Rytmika,
- IV. Lutnik.

A. PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA

Cele nauczania

1. Zainteresowanie ucznia muzyką.
2. Rozbudzanie zapału do muzyki.
3. Rozwijanie uzdolnień muzycznych ucznia w sposób dostosowany do jego wieku i predyspozycji.
4. Nauczanie podstaw gry na instrumencie.
5. Rozwijanie umiejętności technicznych i interpretacyjnych.
6. Nauczanie zasad notacji w stopniu umożliwiającym samodzielne odczytywanie zapisu nutowego.
7. Przygotowanie do samodzielnego opracowywania krótkich i łatwych utworów.
8. Wdrożenie do systematycznego i świadomego ćwiczenia.
9. Rozwijanie naturalnej potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształcenie wyobraźni artystycznej.
10. Rozwijanie umiejętności muzykowania zespołowego.
11. Przygotowanie ucznia do publicznych występów estradowych, zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu muzycznym.
12. Zapoznanie ucznia z podstawową wiedzą o muzyce.
13. Kształtowanie wrażliwości estetycznej i poczucia piękna.
14. Przygotowanie absolwentów do dalszego kształcenia w szkole muzycznej II stopnia.

Przedmiot główny

Instrument

Treści nauczania

1. Podstawowa wiedza w zakresie historii instrumentu, budowy instrumentu i jego części, obsługi oraz konserwacji.
2. Podstawy prawidłowego aparatu gry (prawidłowa postawa, ułożenie rąk, właściwy sposób wydobywania dźwięku).
3. Wybrane elementy techniki gry.
4. Podstawy interpretacji utworu zgodnej z zapisem, budową formalną i elementami stylu.
5. Zasady notacji właściwej dla danego instrumentu oraz techniki czytania a vista łatwych utworów.
6. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad łatwym utworem w zakresie poprawnego odczytania tekstu nutowego, ćwiczenia i korygowania błędów.
7. Przygotowanie do praktyki estradowej z uwzględnieniem podstawowych elementów obycia estradowego, m.in. w zakresie technik opanowania pamięciowego utworu oraz koncentracji i pokonywania tremy.
8. Podstawowe formy muzykowania zespołowego.
9. Literatura muzyczna dla danego instrumentu, dobrana przez nauczyciela w zależności od możliwości ucznia i z uwzględnieniem jego preferencji.

10. Program na zakończenie etapu edukacyjnego.

Osiągnięcia uczniów

Fortepian

1. Umiejętność nazywania poszczególnych części fortepianu. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, ułożenia prawej i lewej ręki na klawiaturze, prawidłowego ułożenia nóg. Umiejętność prawidłowego wydobywania dźwięku w zależności od rejestru i dynamiki. Świadomość roli i działania palców w procesie powstawania dźwięku.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem niezależności rąk i palców na klawiaturze, umiejętności grania różnymi sposobami artykulacji (legato, non legato, staccato, portato), umiejętności posługiwania się prawym pedałem (prostym - taktowym i synkopowanym).

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu wiolinowym i basowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, pedalizacja, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się równymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność muzykowania zespołowego pod kierunkiem nauczyciela (np.: na cztery ręce, na dwa fortepiany, łatwe akompaniamenty).

9. Opanowanie literatury fortepianowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej dla prawej i lewej ręki, utwory polifoniczne, formy cykliczne (do wyboru np.: sonatina, sonata, koncert, wariacje), akompaniamenty.

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej dla prawej i lewej ręki, utworu polifonicznego, jednej części sonatiny lub sonaty (do wyboru: allegro sonatowe, wariacje lub rondo), utwór dowolny. Cały program powinien być wykonany z pamięci.

Organy

1. Umiejętność nazywania poszczególnych części i ogólnych zasad działania traktury. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, ułożenia prawej i lewej ręki na manuale, prawidłowego ułożenia nóg na pedale. Umiejętność prawidłowego wydobywania dźwięku na manuale. Umiejętność koordynacji pracy rąk i nóg.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem: niezależności rąk i palców na manuale i nóg na pedale, umiejętności gry wielogłosowej na manuale, umiejętności grania różnymi sposobami artykulacji (legato, non legato, staccato, portato).

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu wiolinowym i basowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie.
6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
8. Umiejętność muzykowania zespołowego pod kierunkiem nauczyciela.
9. Opanowanie literatury organowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory polifoniczne, utwory muzyki dawnej, formy cykliczne.
10. Poprawne wykonanie utworu polifonicznego, jednej części sonaty, utworu dowolnego.

Akordeon

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części akordeonu oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad konserwacji akordeonu.
2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania akordeonu, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność wydobywania dźwięku płynnym prowadzeniem miecha.
3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem: umiejętności posługiwania się techniką miechowo-palcową miechem jednokierunkowym, umiejętności gry miechem zmiennym, umiejętności gry prawą ręką na manuale dyskantowym i lewą ręką na manuale melodycznym i basowo-akordowym.
4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metrorhythmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.
5. Znajomość notacji w kluczu wiolinowym i basowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie.
6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, miechowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem (pokonywanie trudnych miejsc). Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, duet, akordeonowe zespoły kameralne jednorodnie lub mieszane, orkiestra akordeonowa, gra z akompaniamentem).
9. Opanowanie literatury akordeonowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, polifonicznej i dawnych mistrzów, forma cykliczna (do wyboru: sonatina, suita, wariacje), utwory różne, muzyka użytkowa różnych narodów.
10. Poprawne wykonanie jednej etiudy dla prawej ręki, jednej etiudy dla lewej ręki na manual melodyczny, jednej etiudy dla lewej ręki na manual basowo-akordowy, grania a vista, jednego utworu polifonicznego, jednego utworu dawnych mistrzów, dwóch utworów dowolnych. Program powinien być wykonany z pamięci.

Gitara

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części gitary oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji gitary, strun i futerału. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.
2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania gitary, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność właściwego sposobu siedzenia, właściwego stosowania podgitarnika, podnóżka lub poduszki.
3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem koordynacji pracy obydwu rąk, niezależności palcowej obu rąk, gry flażoletów naturalnych i sztucznych, uderzenia tirando i apoyando, gry dwudźwięków, trójdźwięków i czterodźwięków, chwytów poprzecznych barré, czystości intonacji, grania w pozycjach, realizacji arpeggio, tremolo i rasgueado, realizacji podstawowych ozdobników.
4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.
5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.
6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, gitarowe zespoły kameralne lub orkiestra gitarowa, gra z akompaniamentem).
9. Opanowanie literatury gitarowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory polifoniczne, forma cykliczna (do wyboru: sonatina, sonata, suita, wariacje), utwory kameralne (duet, trio).
10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, części suity lub utworu z muzyki dawnej, części sonaty klasycznej lub wariacje klasyczne, utworu dowolnego, utworu kameralnego lub utworu z akompaniamentem, grania a vista.

Harfa

1. Znajomość podstawowych wiadomości historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części harfy oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji instrumentu. Umiejętność strojenia harfy pod kierunkiem nauczyciela.
2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego ułożenia prawej i lewej ręki ze szczególnym zwróceniem uwagi na układ kciuka. Umiejętność właściwej pracy nóg zsynchronizowana z pracą rąk.
3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem wykształcenia niezależności palców, gry naturalnych flażoletów, gry akordów techniką secco i arpeggio, gry étouffé i glissando, realizacji podstawowych ozdobników.
4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu wiolinowym i basowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem poprawnej pedalizacji i precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, pedalizacja, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem (pokonywanie trudnych miejsc). Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego.

9. Opanowanie literatury harfowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory polifoniczne i dawnych mistrzów, forma cykliczna (do wyboru: sonata, concertino, wariacje).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z muzyki dawnej, dwóch kontrastujących części sonaty.

Skrzypce

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części skrzypiec i smyczka oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu i smyczka w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji skrzypiec i smyczka oraz umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania skrzypiec pod brodą i smyczka, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność wydobywania dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry "całym smyczkiem" i poszczególnymi częściami smyczka, gry naturalnych flażoletów, umiejętności prawidłowego układu prawej i lewej ręki, czystości intonacji, grania w pozycjach, realizacji podstawowych ozdobników, wibracji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem poprawnej intonacji i precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, smyczkowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w różnych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, smyczkowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury skrzypcowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na skrzypce z akompaniamentem (od baroku do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru: sonata, concertino, koncert, wariacje), utwory kameralne (duet, trio lub kwartet).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, w tym jednej dwudźwiękowej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, części pierwszej lub drugiej i trzeciej koncertu, dwóch kontrastujących części sonaty.

Altówka

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części altówki i smyczka oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu i smyczka w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji altówki i smyczka. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania altówki i smyczka, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność wydobywania dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry "całym smyczkiem" i poszczególnymi częściami smyczka, gry naturalnych flażoletów, umiejętności prawidłowego układu prawej i lewej ręki, czystości intonacji, grania w pozycjach, realizacji podstawowych ozdobników, wibracji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu altowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem poprawnej intonacji i precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, smyczkowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja).

Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w różnych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, smyczkowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury altówkowej (również skrzypcowej) w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na altówkę (skrzypce) z akompaniamentem (od baroku do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru: sonata, concertino, koncert, wariacje), utwory kameralne (duet, trio lub kwartet).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, w tym jednej dwudźwiękowej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, części pierwszej lub drugiej i trzeciej koncertu, dwóch kontrastujących części sonaty.

Wiolonczela

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części wiolonczeli i smyczka oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu i smyczka w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji wiolonczeli i smyczka. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy przy grze, umiejętność dobrania właściwej długości nóżki do wzrostu grającego, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność wydobywania dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry "całym smyczkiem" i poszczególnymi częściami smyczka, gry naturalnych flażoletów, umiejętności

prawidłowego układu prawej i lewej ręki, czystości intonacji, grania w pozycjach (łącznie z pozycją kciukową), realizacji podstawowych ozdobników.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu basowym i tenorowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, smyczkowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w różnych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, smyczkowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury wiolonczelowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na wiolonczelę z akompaniamentem (od baroku do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru: sonata, sonatina, koncert), utwory kameralne (duet, trio lub kwartet).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, sonaty.

Kontrabas

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części kontrabasu i smyczka oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu i smyczka w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji kontrabasu i smyczka. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy przy grze stojąc i siedząc, właściwego trzymania kontrabasu i smyczka, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność wydobywania dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry "całym smyczkiem" i poszczególnymi częściami smyczka, gry naturalnych flażoletów, umiejętności prawidłowego układu prawej i lewej ręki, czystości intonacji, grania w pozycjach, realizacji podstawowych ozdobników.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu basowym i tenorowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, smyczkowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w różnych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, smyczkowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury kontrabasowej w następującym zakresie: etudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na kontrabas z akompaniamentem (od baroku do XX wieku).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej z pamięci, dwóch utworów solowych z akompaniamentem z pamięci.

Flet

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części fletu, składania i rozkładania instrumentu oraz podstaw jego konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania fletu, ułożenia rąk i palców. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego warg i języka.

3. Opanowanie podstaw techniki gry (legato, non legato i pojedynczego staccato w obrębie $c^1 - c^4$ z uwzględnieniem umiejętności gry długich dźwięków, osiągnięcia podstawowego stopnia biegłości palcowej, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach, realizacji ozdobników oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, fletowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury fletowej w następującym zakresie: etudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na flet z akompaniamentem (od baroku do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru całość lub część: sonatiny, sonaty, wariacji, koncertu, suity), utwory kameralne (duety).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej (w tym jednej z pamięci), jednego utworu cyklicznego z akompaniamentem z pamięci, jednego utworu solowego lub z akompaniamentem z pamięci.

Obój

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części oboju, składania i rozkładania instrumentu oraz podstaw jego konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania oboju, ułożenia rąk i palców. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem

oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego narządów jamy ustnej, warg i mięśni twarzy.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry dźwięków długowytzymywanych, osiągnięcia podstawowego stopnia biegłości palcowej, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach, umiejętności wykonania najłatwiejszych ozdobników, opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metrorrytmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, obojowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury obojowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na obój z akompaniamentem (od baroku do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru całość lub część sonaty lub koncertu), utwory kameralne (duety).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu cyklicznego lub dwóch dowolnych (w tym jednego z pamięci) z akompaniamentem.

Klarnet

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części klarnetu, składania i rozkładania instrumentu oraz podstaw jego konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania klarnetu, ułożenia rąk i palców. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego narządów jamy ustnej, warg i mięśni twarzy.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry długich dźwięków, osiągnięcia podstawowego stopnia biegłości palcowej, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metrorrytmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, klarnetowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury klarnetowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na klarnet z akompaniamentem (od klasycyzmu do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru całość lub część: sonatiny, wariacji, koncertu), utwory kameralne (duet i trio).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej (w tym jednej z pamięci), jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, jednego utworu kameralnego.

Saksofon

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części saksofonu, składania i rozkładania instrumentu oraz podstaw jego konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania saksofonu, ułożenia rąk i palców. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego narządów jamy ustnej, warg i mięśni twarzy.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry długich dźwięków, osiągnięcia podstawowego stopnia biegłości palcowej, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, saksofonowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury saksofonowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na saksofon z akompaniamentem, forma cykliczna (do wyboru całość lub część), utwory kameralne.

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, dwóch utworów z akompaniamentem z pamięci.

Fagot

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części fagotu, składania i rozkładania instrumentu oraz podstaw jego

konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania fagotu, ułożenia rąk i palców. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego narządów jamy ustnej, warg i mięśni twarzy.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry długich dźwięków, osiągnięcia podstawowego stopnia biegłości palcowej, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach, prawidłowej aplikatury z użyciem pianomechaniki oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, fagotowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury fagotowej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na fagot z akompaniamentem (od baroku do XX wieku), forma cykliczna (do wyboru całość lub część: sonatiny lub sonaty, koncertu), utwory kameralne (duety).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, dwóch utworów solowych z akompaniamentem lub jednego cyklicznego - z pamięci.

Trąbka

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części trąbki oraz podstaw jej konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność rozkładania, składania i samodzielnego strojenia instrumentu. Znajomość poszczególnych odmian trąbki (B, C, D, Es).

2. Opanowanie prawidłowej postawy (stojąc i siedząc), właściwego trzymania trąbki, ułożenia rąk i palców prawej ręki. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego języka, warg i mięśni twarzy.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry dźwięków długowyttrzymałych, osiągnięcia pełnej synchronizacji pracy palców prawej ręki z językiem, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, zespoły kameralne instrumentów dętych blaszanych, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury na trąbkę w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na trąbkę solo i z akompaniamentem, utwory kameralne (duet i trio).

10. Poprawne wykonanie dwóch prostych etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, jednego utworu kameralnego.

Róg

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części rogu oraz podstaw jego konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność rozkładania, składania i samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy (stojąc i siedząc), właściwego trzymania rogu, ułożenia rąk i palców lewej ręki. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego języka, warg i mięśni twarzy. Umiejętność posługiwania się pochodem tonów naturalnych.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności doboru ustnika, wibracji warg, gry dźwięków długowytzymywanych, osiągnięcia pełnej synchronizacji pracy palców lewej ręki z językiem, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: unisono, zespoły kameralne instrumentów dętych blaszanych (duety, tria), gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury na róg w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na róg solo i z akompaniamentem, utwory kameralne (duet i trio).

10. Poprawne wykonanie: dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, czytania a vista z transponowaniem in Es, in E i in D.

Puzon

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części puzonu oraz podstaw jego konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny. Umiejętność rozkładania, składania i samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania puzonu - a szczególnie suwaka - oraz ułożenia rąk ze szczególnym uwzględnieniem wyrabiania biegiwości prawej ręki. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego języka, warg i mięśni twarzy. Umiejętność posługiwania się pochodem tonów naturalnych.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności doboru ustnika, wibracji warg (gry dźwięków długowytzymywanych, przedęc szeregu alikwotów w poszczególnych pozycjach, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji w kluczu basowym i tenorowym oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie, z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego: unisono, zespoły kameralne instrumentów dętych blaszanych (duety, tria), gra z akompaniamentem.

9. Opanowanie literatury na puzon w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na puzon solo i z akompaniamentem, utwory kameralne (duety).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, jednego duetu.

Tuba

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części tuby oraz podstaw jej konserwacji i czyszczenia. Znajomość zasad higieny, dbałości o instrument i ustnik. Umiejętność rozkładania, składania i samodzielnego strojenia instrumentu.

2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania tuby, ułożenia rąk, ze szczególnym uwzględnieniem wyrabiania biegiwości prawej ręki. Umiejętność prawidłowego zadęcia oraz swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym, z uwzględnieniem znaczenia artykulacyjnego języka, warg i mięśni twarzy. Umiejętność posługiwania się pochodem tonów naturalnych.

3. Opanowanie podstaw techniki gry, z uwzględnieniem umiejętności doboru ustnika, wibracji warg, gry dźwięków długowytzymywanych, przedęć szeregu alikwotów w poszczególnych pozycjach, stopniowego opanowania gry w poszczególnych rejestrach oraz opanowania umiejętności korekty intonacji.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, oddechy, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np: unisono, zespołach kameralnych instrumentów dętych blaszanych, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury na tubę w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, łatwe utwory na tubę solo i z akompaniamentem, utwory kameralne (duety).

10. Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, jednego duetu.

Perkusja

1. Umiejętność nazywania poszczególnych instrumentów w języku polskim i włoskim. Podstawowa wiedza z historii instrumentów. Umiejętność strojenia kotłów.

2. Opanowanie prawidłowej postawy z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych instrumentów. Opanowanie prawidłowego ustawienia aparatu gry na poszczególnych instrumentach z uwzględnieniem relacji pomiędzy lewą i prawą ręką. Umiejętność prawidłowego uderzania w membranofony i w idiofony z uwzględnieniem prawidłowej pracy przedramienia, nadgarstka i palców.

3. Opanowanie podstaw techniki gry z uwzględnieniem umiejętności gry tremolo na membranofonach i idiofonach, prawidłowej repetycji, różnych możliwości atakowania płytek, umiejętności operowania pedałem przy kotłach.

4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej.

6. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego (np.: zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).

9. Opanowanie literatury perkusyjnej w następującym zakresie: etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej, utwory na poszczególne instrumenty perkusyjne z akompaniamentem, utwory kameralne - duety.

10. Poprawne wykonanie na instrumentach melodycznych - dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, jednego utworu solowego z akompaniamentem z pamięci, jednego utworu kameralnego z użyciem pedału na wibrafonie; na instrumentach o nieokreślonej wysokości dźwięku i na kotłach - dwa ćwiczenia o różnych problemach technicznych, dwie etiudy; na zestawie rozrywkowym - dwa trzydziestodwutaktowe odcinki oparte o rytm i metrum wybranego tańca.

Inne obowiązkowe zajęcia edukacyjne

Fortepian dodatkowy

Treści nauczania

1. Podstawowa wiedza w zakresie historii instrumentu i jego budowy.
2. Podstawy prawidłowego aparatu gry.
3. Wybrane elementy techniki gry.
4. Zasady notacji oraz czytanie a vista.
5. Samodzielna praca nad utworem.
6. Przygotowanie do muzykowania zespołowego.
7. Program na zakończenie etapu edukacyjnego.

Osiągnięcia uczniów

1. Umiejętność nazywania poszczególnych części fortepianu. Znajomość podstawowych wiadomości o historii instrumentu.
2. Umiejętność zachowania prawidłowej postawy, ułożenia prawej i lewej ręki na klawiaturze.
3. Umiejętność gry z zachowaniem podstawowych sposobów artykulacji, dynamiki i frazowania. Umiejętność gry akordów i ozdobników.
4. Umiejętność równoczesnego czytania z dwóch pięciolinii w kluczu wiolinowym i basowym. Umiejętność czytania a vista łatwych i krótkich utworów.
5. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu z uwzględnieniem właściwego frazowania, artykulacji, tempa, dynamiki i stylistyki utworu.
6. Umiejętność grania prostych akompaniamentów z repertuaru wykonywanego na instrumencie głównym lub gry na cztery ręce.
7. Poprawne wykonanie etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej uwzględniającej możliwości ucznia, utworu polifonicznego lub dawnych mistrzów, utworu dowolnego lub na cztery ręce, granie a vista.

Kształcenie słuchu

Treści nauczania

1. Budowa i sposoby rozpoznawania interwałów, akordów i gam.
2. Rozpoznawanie i notacja struktur metroritmicznych.
3. Sposoby czytania nut głosem.
4. Sposoby zapisywania dyktand.

Osiągnięcia uczniów

1. Umiejętność rozpoznawania interwałów do oktawy włącznie, początkowo na piosenkach i w trakcie zabaw, a w starszych klasach jako samodzielne struktury. Umiejętność zapisywania interwałów nutami i symbolami oraz wyszukiwania struktur interwałowych w repertuarze. Umiejętność budowania i rozpoznawania trójdźwięków majorowych i minorowych bez przewrotu i w przewrotach oraz trójdźwięków zwiększonych i zmniejszonych. Znajomość budowy dominanty septymowej i umiejętność jej słuchowego rozpoznania. Umiejętność śpiewania gam majorowych do pięciu znaków i minorowych do trzech znaków. Umiejętność słuchowego rozpoznania słuchowego gam majorowych i minorowych oraz ich zapisu nutami i symbolami.

2. Umiejętność rozpoznawania wartości rytmicznych, także w połączeniu z rozpoznawaniem wysokości dźwięku. Umiejętność realizacji i zapisu słuchowego prostych struktur rytmicznych.

3. Umiejętność czytania a vista prostych struktur melodyczno-rytmicznych w tonacjach do trzech znaków.

4. Umiejętność zapisu dyktand melodycznych jednogłosowych z zastosowaniem poznanych interwałów i struktur rytmicznych. Umiejętność zapisu prostych dyktand melodycznych-jednogłosowych - z pamięci. Umiejętność świadomego słyszenia podstawowych struktur melodycznych, harmoniczných i rytmicznych jako elementów dzieła muzycznego. Umiejętność określenia słuchowego trybu, metrum, faktury i budowy okresowej fragmentów z literatury muzycznej.

Rytmika

Treści nauczania

1. Znajomość podstawowych zasad metody Emila Jacques'a Dalcroze'a.
2. Znajomość podstawowych zasad notacji muzycznej i podstawowych pojęć z zakresu agogiki, dynamiki, artykulacji.
3. Znajomość podstawowych kroków tańców polskich.
4. Znajomość instrumentarium Orffa.

Osiągnięcia uczniów

1. Umiejętność interpretowania ruchem wartości rytmicznych w różnych grupach i układach (taktowanie, interpretacja ruchem różnych ugrupowań rytmicznych). Umiejętność reagowania ruchem na akcenty metryczne. Umiejętność interpretowania ruchem artykulacji legato i staccato oraz dynamiki (piano, forte, crescendo, diminuendo) i agogiki. Umiejętność interpretowania ruchem różnego rodzaju tematów rytmicznych i kanonów. Interpretacja ruchowa piosenek.

2. Umiejętność zapisu nutowego w kluczu wiolinowym i basowym na pięciolinii - podstawowych wartości i wysokości. Umiejętność posługiwania się podstawowymi pojęciami z zakresu agogiki, dynamiki, artykulacji.

3. Umiejętność wykonywania podstawowych kroków tańców polskich i wykorzystanie ich w opracowaniach choreograficznych zgodnie z ich stylem i charakterem.

4. Umiejętność posługiwania się instrumentarium Orffa. Umiejętność gry na instrumentach Orffa w zespole orffowskim. Umiejętność interpretowania piosenek i miniatur muzycznych ruchem i przy pomocy instrumentów.

Audycje muzyczne

Treści nauczania

1. Elementy dzieła muzycznego, faktury i środki wyrazu.
2. Instrumenty muzyczne, głos ludzki i typy zespołów muzycznych.
3. Tańce polskie i obce.
4. Podstawowe gatunki i formy muzyczne.
5. Wiedza o czołowych kompozytorach polskich i europejskich.

Osiągnięcia uczniów

1. Umiejętność określania w utworach elementów dzieła muzycznego i jego faktury. Umiejętność określania środków wyrazu zastosowanych w danym utworze.
2. Umiejętność określenia podstawowych cech budowy, możliwości wykonawczych instrumentów i głosu ludzkiego. Umiejętność rozpoznania poszczególnych typów zespołów muzycznych. Umiejętność właściwego posługiwania się terminologią muzyczną.
3. Umiejętność rozpoznania i określenia podstawowych cech charakterystycznych polskich tańców narodowych i narodowych tańców europejskich.
4. Umiejętność określenia cech charakterystycznych podstawowych gatunków i form muzyki europejskiej.
5. Opanowanie podstawowych wiadomości o czołowych kompozytorach polskich i europejskich oraz ich twórczości.

Chór

Treści nauczania

1. Rozwijanie ogólnej muzykalności i poczucia estetyki oraz wrażliwości na jakość i barwę dźwięku.
2. Rozwijanie umiejętności pracy w zespole. Kształtowanie dyscypliny artystycznej oraz poczucia odpowiedzialności.
3. Rozszerzanie znajomości repertuaru chóralnego.
4. Nauczanie prawidłowego śpiewu wraz z ćwiczeniami oddechowymi i emisyjnymi.

Osiągnięcia uczniów

1. Wzrost ogólnej muzykalności dzięki pracy w zespole chóralnym. Umiejętność poprawnej emisji i prawidłowej intonacji. Zwiększenie wrażliwości na złą intonację u partnerów. Umiejętność naturalnego frazowania.
2. Umiejętność współpracy i wzajemnego słyszenia się oraz korekty intonacji. Umiejętność właściwego reagowania na ruchy dyrygenta. Umiejętność i właściwe nawyki pracy w grupie.
3. Pogłębienie znajomości literatury chóralnej z różnych epok, stylów i gatunków muzycznych.
4. Umiejętność prawidłowego śpiewania oraz kontrolowania jakości wydobywanego dźwięku.

Orkiestra

Treści nauczania

1. Rozwijanie możliwości wykonawczych uczniów, nabywanych na indywidualnych lekcjach gry na instrumencie. Rozwijanie zamiłowania do zespołowego muzykowania.
2. Rozwijanie umiejętności pracy w zespole. Kształtowanie dyscypliny artystycznej oraz poczucia odpowiedzialności.
3. Zapoznanie uczniów z repertuarem orkiestrowym o różnym stopniu trudności.

4. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej (zróżnicowanie dynamiczne, puls rytmiczny, reagowanie na zmiany i uwagi, właściwe odczytanie tekstu i realizacja ozdobników, praca nad zestrojeniem, aktywność wykonawcza).

Osiągnięcia uczniów

1. Pogłębienie umiejętności wykonawczych poprzez zbiorowe muzykowanie i pokonywanie podobnych problemów, jakie występują w solowej grze na instrumencie. Aktywność wykonawcza i zaangażowanie.

2. Umiejętność współpracy z członkami własnej grupy instrumentalnej i umiejętność słyszenia innych. Umiejętność właściwego reagowania na gesty dyrygenta. Umiejętność i właściwe nawyki pracy w grupie.

3. Pogłębienie znajomości literatury orkiestrowej z różnych epok, stylów i gatunków muzycznych.

4. Umiejętność grania w zespole oraz kontrolowania intonacji.

Zespoły kameralne

Treści nauczania

1. Zbiorowe muzykowanie.
2. Praca nad precyzyjną intonacją.
3. Gra zespołowa w aspekcie:
 - 1) precyzyjnej realizacji rytmu,
 - 2) orientacji we współzależności głosów,
 - 3) rozwoju muzykalności,
 - 4) poznania literatury.

Osiągnięcia uczniów

1. Pogłębienie umiejętności wykonawczych poprzez zbiorowe muzykowanie i pokonywanie podobnych problemów, jakie występują w solowej grze na instrumencie.

2. Umiejętność gry z precyzyjną intonacją jako podstawowego warunku prawidłowej realizacji gry zespołowej.

3. Umiejętność współpracy z członkami zespołu i słyszenia innych. Umiejętność gry z precyzyjną rytmiką i orientacją w przebiegu poszczególnych głosów. Pogłębienie znajomości literatury kameralnej z różnych epok.